

บทสรุปและเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ตามที่ผู้เขียนได้กล่าวมาในบทที่ 1 ถึง บทที่ 5 นั้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความ เป็นมาของปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในการปล่อยชั่วคราว ตลอด จนแนวความคิดทางกฎหมาย เกี่ยวกับสิทธิในการประกันตัวของผู้ต้องหา และวิวัฒนาการ ของแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้ เกิดความสมดุลกันระหว่างความต้องการที่จะรักษาซึ่ง ประโยชน์ของส่วนรวมของสังคมที่คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยของชุมชนซึ่งจำต้องมีมาตรการ ในการควบคุมผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญาไว้ในระหว่างการสอบสวน เพราะ การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญาไว้นั้น ย่อมเป็นหลักประกันว่าผู้กระทำ ผิดจะต้องถูกนำตัวมาพิจารณาลงโทษ และเป็นการป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดนั้นออกไปกระทำ ผิดซ้ำอีก แต่ในขณะเดียวกันก็อย่าได้มุ่งที่จะรักษาประโยชน์ของรัฐดังที่กล่าวข้างต้นจน มากเกินไป จนลืมนึกถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลว่า บุคคลทุกคนย่อมได้รับการสันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ได้ว่า เขาได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา

จากจุดยืนของการรักษาผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายคือ ชุมชนส่วนรวมกับ เอกชนมิให้ผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาถ่วงถ่วงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายหนึ่งจนเกิน ขอบเขตที่ควรจะเป็น ดังนั้น ข้อที่ทั้งสองจะต้องระลึกร่วมกันในการพิจารณาปัญหาทางกฎหมาย คำนึงเกี่ยวกับสิทธิในการประกันตัวของผู้ต้องหาและปัญหาในเรื่องการใช้ดุลพินิจของ พนักงานสอบสวนในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย จึง ควรจะต้องพิจารณาปัญหาทั้งสองด้านนี้อยู่บนแนวความคิดพื้นฐานของกฎหมายที่มุ่งจะรักษา หลักการของการดำเนินคดีอาญา ซึ่งมีพอสรุปได้ว่า "รัฐจะต้องมีหลักประกันเพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกในสังคมว่าผู้กระทำความผิดจะต้องถูกนำตัวมาพิจารณาลงโทษ ขณะ

เตือนกันรัฐก็จะต้องให้ความมั่นใจแก่บุคคลทุกคนที่เป็นสมาชิกในสังคมว่า จะไม่มีการลงโทษบุคคลใด ถ้ายังพิสูจน์ไม่ได้ว่าเขาได้กระทำผิดจริงที่ที่เขาถูกกล่าวหา"

เพื่อรักษาหลักการสำคัญในการดำเนิน คดีอาชญากรรมที่กล่าวข้างต้น ในทางทฤษฎี ได้มีการกำหนดแนวความคิดทางกฎหมาย เพื่อให้มาตรการการให้ประกันตัวผู้ต้องหาเกิดผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติและยึดหลักประสานประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายให้สอดคล้องกัน คือการให้ความคุ้มครองเสรีภาพของเอกชน และการทำให้เกิดหลักประกันว่าผู้กระทำผิดจะต้องถูกพิจารณาลงโทษ แนวความคิดทางกฎหมายเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าวนี้มีว่า

1. บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญามีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว หากสามารถให้หลักประกันจนเป็นที่พอใจได้ว่าจะไม่หลบหนี
2. การกำหนดหลักประกันต้องพิจารณาให้เหมาะสมเป็นรายกรณีไป การเรียกหลักประกันสูงเกินไปควรแก่กรณีจะกระทำมิได้
3. เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในข้อ 1 และ 2 การใช้ดุลพินิจของผู้อนุญาตซึ่งเกี่ยวกับการประกันต้องอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมที่เหมาะสม

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้นำมาตั้งเป็นข้อสมมุติฐานเบื้องต้นเพื่อการศึกษาวิจัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งข้อสมมุติฐานเบื้องต้นที่ได้กำหนดไว้ในบทที่ 1 แล้วยังนั้น หลังจากที่ผู้เขียนได้ศึกษาทั้งแนวความคิดทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่เกี่ยวกับเรื่องการปล่อยชั่วคราว รวมทั้งวิวัฒนาการของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียน ข้อบังคับต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบกับแนวความคิดเห็นของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการวิวัฒนาการและให้ความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ต้องหาประเทศหนึ่ง ทั้งนี้ จะได้แนวความคิดเพื่อมาปรับใช้กับแนวความคิดของประเทศไทยเรา ซึ่งในข้อสรุปนี้ผู้เขียนจะแบ่งข้อสรุปจากการที่ได้ทำการศึกษาวิจัยมาเป็น 2 หัวข้อ กล่าวคือ

ในหัวข้อแรกจะสรุปให้เห็นถึงหลักกฎหมาย รวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปล่อยชั่วคราว ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ว่ามีอยู่อย่างไร ส่วนในหัวข้อที่สองจะสรุปให้เห็นถึงผลในทางปฏิบัติว่า หลักการของกฎหมายว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ใดมีการยอมรับ และเกิดผลในทางปฏิบัติเพียงใด

6.1.1 หลักกฎหมาย

การปล่อยชั่วคราวหรือประกันนี้ เป็นหลักกฎหมายพื้นฐานที่มีผลสืบเนื่องมาจากหลักกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาที่ให้มีการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนกว่าจะมีการพิสูจน์ได้ว่า เขาได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นหลักคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล

จากหลักกฎหมายพื้นฐานดังกล่าวนี้ทำให้เกิดมาตรการในการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาให้สอดคล้องกับหลักดังกล่าว มาตรการหรือวิธีการที่ถูกนำมาใช้ก็คือการปล่อยชั่วคราวหรือการประกัน ที่มีวัตถุประสงค์ว่า เขาจะต้องมาปรากฏตัวต่อเจ้าพนักงานหรือศาลในการสอบสวนพิจารณา เพื่อพิสูจน์ความผิดตามที่ถูกกล่าวหา และรับโทษถ้าหากพิสูจน์แล้วว่า ได้กระทำความผิดจริง

6.1.1.1 วิธีการปล่อยชั่วคราว

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ยอมรับหลักกฎหมายที่กล่าวข้างต้นเช่นเดียวกันโดยบัญญัติวิธีการปล่อยชั่วคราวไว้ 3 วิธีคือ

(1) ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน วิธีการก็คือเพียงแต่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตัวว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาลเท่านั้น

การปล่อยชั่วคราววิธีนี้จำกัดไว้ให้ใช้ได้เฉพาะในคดีมี

อัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี

การปล่อยชั่วคราวโดยการใช้คำ "สาบาน" หรือ "ปฏิญาณ" ผู้คุม
ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้มาตามนัดหรือหมายเรียกเจ้าพนักงานหรือศาลนี้ มาจากความ
เชื่อในทางจิตวิทยาว่ามนุษย์เกรงกลัวบาปหรือผลร้ายที่จะเกิดขึ้นตามคำสาบานหรือ
ปฏิญาณของคนนั่นเอง

(2) ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน วิธีการก็คือทำสัญญาไว้กับเจ้าพนักงานหรือ
ศาลว่า ถ้าไม่มาตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาลจะต้องใช้เงิน
จำนวนหนึ่งที่ระบุไว้ในสัญญา

ถ้าผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตาม
ที่ศาลเห็นควรโดยมีต้องฟ้อง แต่ผู้ถูกบังคับตามสัญญาประกันหรือพนักงานอัยการมีอำนาจ
อุทธรณ์ฎีกาได้ ส่วนการผิดสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงานก็ฟ้องบังคับตามสัญญา เช่น
คดีแห่งทั่วไป

การที่พนักงานอัยการเข้ามาเกี่ยวข้องกับเพราะพนักงานอัยการ เป็นนายของ
แผ่นดิน กฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการ บังคับคดีให้ได้เงินมาตามที่ศาลสั่งบังคับ
ตามสัญญาประกัน

จำนวนเงินที่ระบุไว้ว่าจะใช้เมื่อผิดสัญญาประกันนี้ถือว่าเป็น เบื่อปรับศาลมี
อำนาจลดได้

ในกรณีที่ความปรากฏต่อมาเนื่องจากกักขังหรือผิดหลงว่า สัญญาประกัน
คำไปหรือหลักประกันไม่เพียงพอ เจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจ เรียกผู้เกี่ยวข้องกับ
สัญญาประกันมาพร้อมกัน ให้เปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือ เรียกหลัก
ประกันเพิ่มขึ้นหรือดีกว่าเดิมได้

การขอลอนสัญญาประกันหรือหลักประกันยอมทำได้ เมื่อผู้ทำสัญญาประกันนำ
ผู้ต้องหาหรือจำเลยคืนต่อ เจ้าพนักงานหรือศาล

ความรับผิดชอบสัญญาประกันหมดไป เมื่อชดถอนสัญญาหรือหลักประกันตามวิธีข้างต้นแล้ว ยังหมดไปเพราะคดีถึงที่สุดอีกด้วย หรือโดยเหตุอื่น เช่น ผู้ประกันตายก่อน มีการผิดสัญญาประกัน เป็นต้น ส่วนสัญญาประกันชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะใช้ได้ระหว่างสอบสวนหรือจนกว่าผู้ต้องหาถูกศาลชั้นระหว่างสอบสวน หรือตลอดไปจนถึงศาลประทับฟ้อง

ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี ผู้ทำสัญญาประกันขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับ หรือจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเองได้ แต่ต้องเสียค่าพาหนะในการจัดส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไปยังเจ้าพนักงานหรือศาล

(3) ปลอ่ยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน การปลอ่ยชั่วคราวในวิธีนี้ก็คือ การปลอ่ยชั่วคราวโดยมีสัญญาประกันในวิธีที่ 2 ดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่เพิ่มหลักประกันไว้ในสัญญาประกันด้วยเท่านั้น

หลักประกันที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันมี 3 ชนิด คือ

ก. เงินสด ต้องเป็นเงินสดของรัฐบาลไทย

ข. หลักทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน, ตัวเงิน เป็นต้น

ค. บุคคลเป็นหลักประกันโดยแสดงหลักทรัพย์สิน

การปลอ่ยชั่วคราววิธีที่ 2 และที่ 3 นี้มาจากแนวความคิดที่ว่ามนุษย์ผูกพันอยู่กับทรัพย์สินด้วยการเป็นเจ้าของและห่วงแหนทรัพย์สินของตน ไม่อยากจะให้เสียหาย สูญหายหรือถูกทำลายไป จึงนำเอาแนวความคิดนี้มาใช้ในการปลอ่ยชั่วคราวในวิธีที่ 2 และที่ 3 จากความกลัวจะเสียทรัพย์สินเงินทองนี้ จะทำให้ผู้ประกันเองหรือนำผู้ที่เขาประกันตัวไว้จัดการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไปตามนัดหรือหมายเรียกของเจ้าพนักงานหรือศาล

6.1.1.2 ผู้มีสิทธิร้องขอในการปล่อยชั่วคราว

สำหรับผู้มีสิทธิในการร้องขอการปล่อยชั่วคราวนี้ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดไว้กว้าง 2 ประเภท คือ

- (1) ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกควบคุมหรือขังอยู่นั้นเอง
- (2) ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา บุตร หรือญาติ

มิตร เป็นต้น

6.1.1.3 ผู้รับและพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

- (1) พนักงานสอบสวน ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับถูกควบคุมความอำนาจของพนักงานสอบสวน
- (2) พนักงานอัยการ ในกรณีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่ตามอำนาจของพนักงานอัยการ
- (3) ศาล ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือบุคคลอื่นที่ถูกขังอยู่ตามอำนาจของศาล

6.1.1.4 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาในการปล่อยชั่วคราว

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดหลัก เกณฑ์ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาในการปล่อยชั่วคราวไว้ดังนี้

- (1) ความหนักเบาแห่งข้อหา
- (2) พยานหลักฐานที่น่าสืบมาแล้วมีเพียงพอ
- (3) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร
- (4) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันเพียงพอ
- (5) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่
- (6) คดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 3 ปี ขึ้นไปจะต้องมีประกัน

ส่วนคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยวิธีใดก็ได้

6.1.1.5 หลักเกณฑ์และวิธีการปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา

กฎหมายสหรัฐอเมริกายอมรับหลักพื้นฐานในการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าจะมีการพิสูจน์ได้ว่าเขากระทำผิดจริงตามข้อกล่าวหาอันเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล เช่นเดียวกับกฎหมายไทย

ในสหรัฐอเมริกาได้มีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญในบทแก้ไขที่ 8 (The Eighth Amendment) ว่า "การเรียกหลักประกันสูงเกินควรแก่กรณีจะกระทำมิได้ และขบวนการทางยุติธรรมก็ได้ยึดถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนรัฐธรรมนูญไทยก็เคยบัญญัติไว้เช่นเดียวกันคือ รัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้ใน พ.ศ. 2492 และฉบับ พ.ศ. 2517 ส่วนฉบับ พ.ศ. 2521 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2529) ไม่ได้บัญญัติไว้

แนวความคิดของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวหรือประกันปัจจุบันมีปรากฏชัดเจนว่า

ก. ในการพิจารณามุ่งแต่เพียงว่าผู้ถูกกล่าวหาจะต้องมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดี

ข. การที่ผู้ถูกกล่าวหาบางคนมีแนวโน้มที่จะหลบหนีมากกว่าผู้กล่าวหาอื่น ก็มีสิทธิที่จะได้รับการประกันตัวเช่นกัน

ค. จำนวนเงินประกันจะต้องไม่กำหนดสูงจนเกินไป

1. หลักเกณฑ์การพิจารณาในการปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา

นอกจากหลักเกณฑ์ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ ฉบับแก้ไขที่ 8 (The Eighth Amendment) ดังกล่าวแล้ว The Federal Rules of Criminal Procedure ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวไว้ดังนี้

- (ก) ลักษณะความผิดและสภาพแวดล้อมแห่งความผิดที่จำเลยถูกฟ้องร้อง
- (ข) นำหนักพยานที่จะใช้ยื่นจำเลย
- (ค) สภาพทางการเงินของจำเลยที่จะให้ประกันได้
- (ง) นิสัยใจคอของจำเลยในคดีนั้น

2. วิธีการปล่อยชั่วคราวในสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปล่อยชั่วคราวหลายวิธี เพราะปัญหาและความเดือดร้อนที่จำกั้อยู่แต่วิธีประกันและหลักประกัน เนื่องจากทำให้ผู้ที่สมควรจะได้รับการประกันแต่จากจนไม่สามารถประกันได้ วิธีการปล่อยชั่วคราวที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่นำมาใช้ คือ

(ก) ปล่อยชั้นปรากฏตัวต่อศาลครั้งแรก (Release on summons) ใช้กับผู้ถูกจับในคดีความผิด Misdemeanor โดยปล่อยที่สถานีตำรวจหลังจากได้ตรวจสอบภูมิหลังถิ่นที่อยู่และรายละเอียดอื่น ๆ แล้ว

(ข) ปล่อยโดยคำรับรอง (Release on personal Recognisance) คือการปฏิบัติขาดหรือสาบานตนเองก่อนปล่อยออกไป ผู้ที่จะได้รับการปล่อยโดยวิธีนี้จะมีการพิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่กล่าวแล้วข้างต้น มาประกอบว่า ผู้ได้รับการปล่อยจะมาศาลเพื่อพิจารณาคดีหรือไม่

(ค) ปล่อยโดยบุคคลที่สามให้คำรับรอง (Supervised Release) คือ บุคคลประเภทที่พิจารณาแล้วไม่เหมาะที่จะปล่อยโดยวิธี (ข) ข้างต้น ต้องให้มีบุคคลที่สามมาให้คำรับรองแทน

(ง) ปล่อยโดยชำระเงินร้อยละ 10 ของจำนวนเงินประกัน (Release under a ten percent bond) เป็นแนวความคิดมาจากระบบนายประกันอาชีพที่คิดค่าประกันจากผู้ตนประกัน

จากการศึกษาพบว่าหลักกฎหมายในการปล่อยชั่วคราวของไทยและสหรัฐอเมริกา โดยหลักทั่ว ๆ ไปแล้วมีความคล้ายกัน จะแตกต่างกันบ้างก็เฉพาะวิธีการปล่อยชั่วคราว ส่วนที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น เช่นวิธีการปล่อยโดยบุคคลที่สามให้คำรับรอง หรือจำกัดวิธีการปล่อยชั่วคราวไว้โดยถืออัตราโทษเป็นเกณฑ์ เป็นต้น แต่หลักกฎหมายของทั้ง 2 ประเทศก็ไม่ได้บัญญัติจำกัดความผิดไว้ว่าคดีประเภทใดห้ามปล่อยชั่วคราว จึงเท่ากับว่าปล่อยชั่วคราวได้ทุกคดี

ส่วนปัญหาเรื่องดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวนั้น เมื่อพิจารณาจากหลักกฎหมาย และกฎระเบียบแล้ว เห็นว่ากว้างมากจนเกือบจะเป็นอติวิสัยของผู้มีอำนาจในการพิจารณา ปล่อยชั่วคราวเว้นแต่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราโทษ คือความหนักเบาแห่งข้อหาและ วิธีการปล่อยชั่วคราว เท่านั้น ซึ่งพอจะเป็นภาวะวิสัยอยู่บ้างก็ด้วยเหตุมีตัวเลขหรือจำนวนเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัว

6.2 ผลในทางปฏิบัติ

จากผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่าผลในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในมิได้เป็นไปอย่างกว้างขวางตามหลักกฎหมายแต่อย่างใด กล่าวคือ พนักงานสอบสวนยังมีแนวความคิดว่าการควบคุมผู้ต้องหาไว้ทำการสอบสวนเป็นหลัก ส่วนการปล่อยชั่วคราวเป็นข้อยกเว้นจนกระทั่งคณะรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย และกรมตำรวจต้องมีมติ หนังสือเวียน บันทึกส่ง บันทึกชักซ้อมความเข้าใจ ความลับเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวตลอดมาเท่าที่ปรากฏเอกสารเป็นหลักฐานมีตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ถึง พ.ศ. 2526

สาเหตุที่เกิดผลในทางปฏิบัติตรงข้ามกับหลักกฎหมายก็เนื่องมาจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. หลักกฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยมิได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายแม่บท แม้ในบางครั้งที่มีการรับรองสิทธิการประกันตัวไว้ในรัฐธรรมนูญก็หาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สอดคล้องตามไปด้วยไม่ พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการประกันยังคงยึดถือหลักการตามที่ยังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นแนวทางปฏิบัติตลอดมา เพราะถือว่าคนไม่มีอำนาจที่จะนำเอาหลักในรัฐธรรมนูญมาบังคับใช้ได้ ครั้นหันมาพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับที่ใช้บังคับอยู่ขณะนี้เห็นได้ว่า แม้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเองก็หาได้มีบทบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในเรื่องหลักการของการปล่อยชั่วคราวแต่อย่างใดไม่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2523 เมื่อประธานศาลฎีกาได้มีคำแนะนำเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาแก้ไขในปี พ.ศ. 2527 ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวได้มีมติให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในหมวดว่าด้วยการ "ปล่อยชั่วคราว" โดยยึดถือเป็นหลักการให้ปรากฏเด่นชัดว่า ให้ถือว่าการปล่อยชั่วคราวในระหว่างมีการสอบสวนเป็นหลัก ส่วนการควบคุมไว้ในระหว่างการสอบสวนให้ถือเป็นข้อยกเว้น

2. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เป็นหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวไม่เคยได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเลยนับแต่บังคับใช้มาตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2478

นอกจากจะมีระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำต่าง ๆ ออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นระยะ ๆ ถึงแม้จะอ้างอิงกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม เมื่อมีจำนวนมาก ๆ เข้าในการปฏิบัติได้ถือเป็นกฎในการปฏิบัติ เช่น การตีราคาประกันที่จะใช้เป็นจำนวนเงินที่ผู้ประกันจะต้องใช้เมื่อผิดสัญญา เป็นต้น

3. ถึงแม้จะมีการกล่าวและพยายามสร้างแนวความคิดใหม่ให้การยอมรับสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ตาม แต่แนวความคิดนี้ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติกฎหมายรับรองไว้อย่างชัดเจนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

เมื่อเป็นเช่นนี้อาจจะทำให้เห็นได้ว่าสิทธิที่ยอมรับดังกล่าวนี้เป็นสิทธิที่ไม่สำคัญหรือเป็นสิทธิลำดับรอง หรือเป็นสิทธิที่อาศัยสิทธิอื่น โดยเฉพาะสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ถ้าเทียบกับสิทธิอื่น ๆ เช่น สิทธิที่จะพบทนายความ สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม เป็นต้น

4. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้บัญญัติวิธีการควบคุมคุณภาพในการปล่อยชั่วคราวของพนักงานสอบสวนไว้เลย ต่างกันในเรื่องการจับและการควบคุมแต่กลับไปมีอยู่ในระเบียบ คำสั่ง เท่านั้น โดยกำหนดวิธีการควบคุมไว้ดังนี้

ก. ปักประกาศเปิดเผยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนคำแนะนำในการปล่อยชั่วคราวไว้

ข. ปักประกาศเปิดเผยผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว

ค. แจงเหตุที่ไม่อนุญาตปล่อยชั่วคราวให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบ

5. บันทึกเหตุผลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยชัดเจนและรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

6. การควบคุมภายในองค์กรของพนักงานสอบสวนในกรณีที่ไม่อนุญาตปล่อยชั่วคราวให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงพิจารณากลับกรรอง

7. ควบคุมตัวระยะเวลา โดยกำหนดเวลาไว้ 24 ชั่วโมงในการพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว

๘. การกำหนดจำนวนเงินที่จะต้องใช้เมื่อมีคำสั่งฎาประกันไว้สูงกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ใช้บังคับได้เท่าที่กฎหมายบัญญัติไว้

9. พนักงานสอบสวนมิได้มีสำนึกเกี่ยวกับสิทธิในการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหา เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธินี้ดังกล่าว แต่กลับบัญญัติหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจไว้อย่างกว้าง ๆ จึงเลือกวิธีการที่เห็นว่าปลอดภัยกับตัวเองมากที่สุด ถ้าจะมีการพิจารณาขอประกันหรือทัณฑ์ทางวินัย และไม่มีอะไรที่จะดีไปกว่ายึดถือทรัพย์สินเป็นหลักโดยเฉพาะเงินสดที่ติด ซึ่งกฎหมายก็เปิดช่องไว้ให้เช่นนั้นแล้ว

6.3 ข้อเสนอแนะ

เมื่อผลการศึกษาในเรื่องนี้ของผู้เขียนปรากฏผลว่าหลักกฎหมายและการปฏิบัติไม่เกิดผลในทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน เพื่อให้วิธีการปล่อยชั่วคราวเป็นวิธีการผ่อนคลายหรือประสานประโยชน์ของปัจเจกชน กับประโยชน์ของสังคม ได้บรรลุผลสัมความมุ่งหมายอย่างแท้จริง ผู้เขียนจึงใคร่เสนอแนะดังต่อไปนี้

(1) สมควรทบทวนถึงหลักการของการปล่อยชั่วคราวให้ชัดเจนและถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างเดียวกัน เพื่อที่พนักงานสอบสวนจะได้ใช้เป็นหลักในการพิจารณาว่าควรจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่

ในข้อนี้ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนะให้ยึดถือหลักการที่ปรากฏจากคำแนะนำของประธานศาลฎีกา พ.ศ. 2524 ที่ระบุว่า "ควรถือเป็นหลักว่าผู้ต้องหาทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว" เป็นหลักในการพิจารณา ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันในสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลประการหนึ่งว่ารัฐได้เคารพและให้ความคุ้มครองในสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยผู้เขียนใคร่ที่จะให้ยึดถือในหลักการที่ปรากฏและยอมรับกันในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวอ้างไว้ในบทก่อนหน้าว่า การที่รัฐให้ประกันตัวไปก่อน

ที่จะมีการพิพากษาว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดหรือไม่ได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นั้น
ได้มีการเตรียมในการต่อสู้คดีที่เขาถูกกล่าวหาได้อย่างเต็มที่ และที่สำคัญที่สุด
เป็นการป้องกันมิให้มีการลงโทษบุคคลผู้นั้น ก่อนที่ศาลจะพิพากษาว่าเขามีความผิด ซึ่ง
ถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รักษาไว้

ส่วนข้อกังวลที่เกรงว่า หากยึดถือหลักการให้มีการปล่อยชั่วคราวเป็นหลักแล้วจะ
ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี จนไม่อาจที่จะนำตัวมาสู่การพิจารณาของศาลได้นั้น ผู้เขียน
เห็นว่าปัญหาดังกล่าวนี้ คงจะแก้ไขได้ หากจะได้นำผู้ต้องหาไปขังไว้ หากปรากฏใน
ทางการสอบสวน เห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมผู้ถูกกล่าวหาไว้ พนักงานสอบสวน
ย่อมมีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวได้ ซึ่งถือเป็นการที่รัฐต้องพึงรักษา
ประโยชน์ของรัฐเอาไว้ เพื่อจักได้มีตัวผู้ถูกกล่าวหาเข้าสู่การพิจารณาของศาลต่อไป
เพราะฉะนั้น เหตุจำเป็นในอันที่จะต้องควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ จึงน่าจะพิจารณาใน
เรื่องว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีหรือไม่ ถ้าได้รับการปล่อยชั่วคราวไปเป็นเกณฑ์สำคัญ
เป็นประการแรกก่อนที่จะพิจารณาเกณฑ์อื่นต่อไป

เพื่อให้หลักการตามข้อเสนอแนะข้อแรกนี้มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง และ
แน่ชัด ผู้เขียนจึงเห็นว่า น่าที่จะได้มีการกำหนดหลักการนี้ให้ปรากฏให้เห็นเป็นที่ชัด
เจนโดยควรจะได้มีกำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกลำดับชั้นของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็น
เป็นในรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุด ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญลำดับรองลงมา จนถึงระเบียบของกรมตำรวจ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติ
ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องปฏิบัติตาม

(2) สำหรับในเรื่องหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวนั้น คดีที่ผู้เขียน
ได้วิเคราะห์มาในตอนต้นวิทยานิพนธ์นี้ว่า เจตนารมณ์ที่สำคัญของเรื่องการปล่อยชั่วคราว
อยู่ที่ว่า หากปล่อยตัวไปแล้วจะมีความมั่นใจเพียงใดที่จะได้ตัวผู้นั้นมาดำเนินการตาม
กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กล่าวโดยสรุป ก็คือปล่อยไปแล้วผู้นั้นจะหลบหนี หรือ
ทำให้การดำเนินการทางอาญาจะเสียความยุติธรรมไปหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า

ถ้ามีการอนุญาตให้ปล่อยตัวไปชั่วคราว หากผู้นั้นจะหลบหนีหรือผู้นั้นอาจจะไปดำเนินการ
 ชมชู้พยานหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับหลักฐาน อันมีผลทำให้การดำเนินการตามกระบวนการ
 ยุติธรรมต้องเสื่อมเสียไปแล้ว ก็ไม่ควรอนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราว ฉะนั้นในข้อนี้
 ผู้เขียนเห็นด้วยกับหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวที่ใช้อยู่ในประเทศอังกฤษที่คำนึงถึง
 หลักเกณฑ์ว่า ถ้าหากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวไปแล้ว ผู้ต้องหานั้นจะหลบหนี
 หรือจะไปชมชู้พยาน หรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับหลักฐาน อันมีผลทำให้การดำเนินการ
 ตามกระบวนการยุติธรรมเสียไปและเห็นด้วยกับความเห็นของผู้พิพากษาศาลสูงของ
 ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตัดสินไว้ในคดี Stack v. Boyle ที่ผู้เขียนได้กล่าว
 ไว้ในบทที่ 4 ว่า "ผู้ถูกกล่าวหาว่าทำผิด ควรจะได้รับสิทธิปล่อยชั่วคราวก่อนการ
 พิจารณาคดี ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ผู้นั้นได้ให้หลักประกันที่พอเพียงว่าเขาจะมาปรากฏ
 ตัวต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกครั้ง ที่เขาถูกเรียกและยินดีจะรับโทษตามคำพิพากษา ถ้าพิสูจน์
 ได้ว่ากระทำความผิดจริง"

จากสิ่งเหล่านี้ ผู้เขียนจึงเห็นว่าน่าที่จะได้พิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการปล่อย
 ชั่วคราวเสียใหม่ หากจะได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
 ความอาญา มาตรา 108 เพื่อจะได้เป็นการสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้เขียนข้างต้น
 และเพื่อที่จะได้ให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเป็นไปสมควรมุ่งหมายเจตนารมณ์ของ
 หลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราว

ฉะนั้นในข้อเสนอแนะในข้อนี้ ผู้เขียนใคร่ที่จะให้ข้อเสนอแนะในทำนองเป็น
 แนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องการปล่อยชั่วคราวที่กำหนดไว้ในประมวล
 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้เขียนข้างต้น และ
 สมเจตนารมณ์ในทฤษฎีการปล่อยชั่วคราว ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนวทางว่า

"ในการวินิจฉัยคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ควรถือเป็นหลักว่า ผู้ต้องหา
 ทุกคนพึงได้รับการปล่อยชั่วคราว เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้
 การพิจารณาถึงเหตุจำเป็นควรยึดเป็นหลักในการพิจารณาสิ่งเหล่านี้เป็นสำคัญ คือ มี

หลักประกันเป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่ว่า ผู้ต้องหาจะไม่หลบหนี รวมทั้งจะไม่มีความเสียหายหรือเกิดภัยอันตรายใด ๆ แก่พยานหลักฐานในคดีที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้น”

(3) สำหรับข้อเสนอแนะในเรื่องการเรียกและกำหนดหลักประกันในกรณีอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า ควรได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่งอีกกรณีหนึ่ง ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่า แม้เราจะได้กำหนดหลักการและเงื่อนไขของการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไว้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎี ดังได้เสนอไว้ข้างต้นแล้วก็ตาม หากไม่ได้มีการพิจารณาในเรื่องการเรียกและการกำหนดหลักประกัน ในกรณีที่มีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นการเหมาะสมแล้ว ก็คงจะทำให้ความมุ่งหมายที่ได้เสนอแนะไว้ข้างต้นไม่สัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติอย่างแน่นอน ทั้งนี้ก็ด้วยความรู้สึกของผู้เขียนที่ว่า พนักงานสอบสวนมักจะยึดมั่นกับหลักประกันที่ประกอบด้วยคำขอให้มีการปล่อยชั่วคราว โดยพนักงานสอบสวนมักจะพิจารณาและให้ความสำคัญกับนิติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108(4) ที่ให้นำเรื่องความเชื่อถือในหลักประกันเพียงใคมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ซึ่งเมื่อนำบทบัญญัติดังกล่าวมาพิจารณาประกอบแล้ว ยังผลทำให้พนักงานสอบสวนเกิดความระมัดระวังที่จะไม่ให้ตนต้องเกิดความประหลาดใจเกี่ยวกับเรื่องการพิจารณาหลักประกัน ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็ก่อให้เกิดผลทำให้ผู้ต้องหาที่ไม่อาจหาหลักประกันมาให้ไว้จนเป็นที่เชื่อถือได้ ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยชั่วคราว ซึ่งมีเพียงแต่จะเกิดผลร้ายแก่ผู้ต้องหาเท่านั้น ยังเป็นการทำลายหลักการของเรื่องการปล่อยชั่วคราว ดังที่กล่าวมาแล้วอีกด้วย ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าหากจะได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย เรื่องการห้ามเรียกหลักประกันเกินควร ไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหาหรือผู้ที่ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ในอันที่จะเสนอขอกฎหมายในเรื่องนี้ให้ศาลวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองสิทธิของตนที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยไม่ถูกเรียกหลักประกันเกินควรดังเช่นที่ปรากฏในคดีที่ศาลฎีกาได้เคยพิพากษาคุ่มครองสิทธิดังกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1047/2512 ที่

ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว และผู้เขียนยังมีความเห็นต่อไปอีกว่า หากได้มีการบัญญัติเรื่อง การห้ามเรียกหลักประกันเกินควรนี้ไว้อย่างชัดเจนแล้ว ย่อมเป็นข้อที่พนักงานสอบสวนจะได้นำมาประกอบการพิจารณาในการใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ส่วนแนวทางปฏิบัติว่า หลักประกันเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นการสมควรนั้น สามารถจะกำหนดรายละเอียดไว้เป็นแนวเพื่อยึดถือปฏิบัติได้ โดยกำหนดไว้ในระเบียบของกรมตำรวจ เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติที่พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

ในเรื่องนี้ ผู้เขียนใคร่เสนอแนะหลักการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นแนวปฏิบัติโดยปรากฏอยู่ใน The Federal Rules of Criminal Procedure ข้อ 46 (c) ดังที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 ของวิทยานิพนธ์นี้แล้ว โดยในข้อกำหนดนี้ ได้กล่าวถึงหลักประกันที่ถือว่าไม่เป็นการเกินสมควรอันเป็นการต้องห้ามตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดว่า

"ถ้าจะอนุญาตให้จำเลยมีประกันตัว ให้ศาลหรือผู้พิพากษากำหนดจำนวนเงินประกันเพียงเพื่อเป็นหลักประกันว่า จำเลยสามารถมาปรากฏตัวต่อศาลในการพิจารณาคดีได้ โดยให้พิจารณาจากลักษณะและพฤติการณ์แวดล้อมของความผิดที่ถูกกล่าวหาหรือฟ้องร้อง นำหนักพยานหลักฐานที่จะลงโทษจำเลย ฐานะทางการเงินและอุปนิสัยของจำเลย"

ซึ่งเมื่อพิจารณาคำหลักเกณฑ์ตามข้อ 46 (c) นี้แล้ว ย่อมทำให้เห็นว่าการพิจารณากำหนดจำนวนเงินประกันในแต่ละคดีความผิดและผู้ต้องหาแต่ละคน ย่อมมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา กำหนดจำนวนเงินแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขที่ปรากฏอยู่ หากได้ถือตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ย่อมมองเห็นว่า เกิดความถูกต้องและเหมาะสมเพราะ จำนวนเงินประกันย่อมมีความแตกต่างกันแล้วแต่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแต่ละคดีรวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวกับตัวผู้ต้องหาด้วย

นอกจากข้อเสนอแนะในหลักการเพื่อให้เป็นไปตามทฤษฎีการปล่อยชั่วคราว ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เขียนมีแนวความคิดว่า การให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเจตนารมณ์ของกฎหมายในแต่ละลักษณะที่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าหากผู้ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายมีความรู้และความเข้าใจในหลักและเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ อย่าง ล่องแต่แล้ว จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายในลักษณะนั้น ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง สมดัง ความมุ่งหมาย ฉะนั้น อำนาจในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือระหว่างสอบสวน จะเป็นอำนาจอิสระของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการและใช้ดุลพินิจสั่งตามที่เห็นสมควร ภายใต้หลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ระเบียบของกรมตำรวจ กำหนดไว้ก็ตาม หากเราจะให้การศึกษาอบรมเพื่อให้พนักงานสอบสวนเหล่านั้นได้มีความ เข้าใจในหลักเกณฑ์ของกฎหมายในเรื่องการปล่อยชั่วคราวอย่างล่องแต่แล้ว ผู้เขียน เห็นว่าสิ่งเหล่านี้ย่อมจะมีผลเปลี่ยนแปลงทัศนคติและประเพณีปฏิบัติ ทำให้เกิดความสำนึก และเข้าใจหลักพื้นฐานที่เสนอแนะมาทั้งหมดในข้อ 6.2 บทที่ 6 ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อันจะทำให้พนักงานสอบสวนเกิดความรู้สึกและตั้งอยู่ในคุณธรรมในการควบคุมตนเอง (self-restraint) หากเป็นไปได้อย่างเช่นที่กล่าวมาแล้ว ผู้เขียนมีความมั่นใจว่า หลักการของกฎหมายในการปล่อยชั่วคราว คงจะบรรลุผลและเกิดประสิทธิภาพพร้อมกัน ทั้งสองประการที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ประการแรก ให้ความคุ้มครองผู้บริหารอย่างแท้จริง ประการที่สอง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการประกันว่าจะสามารถนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ อันจะยังให้สังคมปกติสุขและมีความสงบเรียบร้อย.

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย